

УДК 620.9:657.92

К.В. Ущановський

УДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО»

У роботі доведено наявність викривлення реальних даних щодо первісної та залишкової вартості основних засобів ДП «НЕК «Укренерго»; досліджені наслідки такого викривлення, аргументовано необхідність коригування вартості основних засобів; обґрунтовано нові науково-практичні підходи до переоцінки первісної вартості та зносу основних засобів; досліджено позитивний вплив перерахунку вартості основних засобів на фінансовий стан та інвестиційний потенціал підприємства.

Ключові слова: ДП «НЕК «Укренерго», вартість основних засобів, термін додаткової експлуатації, переоцінка, індексація.

Актуальність. Наявність повної достовірної та своєчасної інформації про вартість і технічний стан основних засобів є важливою передумовою прийняття раціональних управлінських рішень з боку керівництва будь-якого підприємства. Для державних підприємств, ціна на продукцію яких встановлюється за методом «витрати плюс прибуток», ця інформація набуває надважливого значення. Адже від величини балансової вартості основних засобів залежить розмір амортизаційних відрахувань, які, у свою чергу, визначають обсяги витрат і доходів підприємства, а отже, впливають на його фінансовий стан та наявність власних інвестиційних джерел. Здатність підприємства здійснювати інвестиції визначає перспективи його подальшого розвитку. Для ДП «НЕК «Укренерго», яке є інфраструктурною державною монополією, важливість цих питань обумовлена також необхідністю оновлення основних засобів.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Окремі аспекти оцінки та переоцінки вартості, відтворення та ефективності використання основних засобів на підприємствах різних видів економічної діяльності є предметом дослідження багатьох вчених, серед яких Р. Бондар, В. Завгороднєв, М. Могилова, А. Озеран, Н. Озеран, Г. Підлесецький, Н. Ткач та інші [1–5]. Проте переважним чином аналізуються чинні методики оцінки, які ґрунтуються на експертній оцінці справедливої вартості основних засобів [6–8]. Тоді як існує необхідність враховувати також очікувану тривалість терміну додаткової експлуатації. Зазначимо, що для підприємств електроенергетики відповідні дослідження не проводилися, хоча сам технічний стан основних засобів підприємства був об'єктом багатьох аналітичних праць, зокрема [9–13].

Формулювання цілей. Завданням роботи є виявлення відхилень існуючих значень показників вартості та технічного стану основних засобів ДП «НЕК «Укренерго» від їх реальних, справедливих значень; визначення причин відхилень та їх наслідків; обґрунтування науково-практичних підхо-

дів, здатних забезпечити адекватність оцінки вартості та технічного стану основних засобів підприємства.

Викладення основного матеріалу. Оцінити технічний стан основних засобів підприємства можна, дослідивши тривалість їх експлуатації та ступінь їх знос (табл. 1).

Таблиця 1

Довжина ПЛ електропередачі по трасі та по ланцюгах ДП «НЕК «Укренерго» за терміном експлуатації в електроенергетичних системах станом на 01.01.14 р. (розраховано автором за даними [14])

Електроенергетична система	Усього, км	у т. ч. знаходяться в експлуатації, % до загальної довжини ПЛ в електроенергетичній системі			
		До 25 років	25–30 років	30–40 років	40 років і більше
Дніпровська	4307,470	8,6	19,7	11,3	60,4
Донбаська	4041,489	13,5	3,5	13,9	69,1
Західна	3678,910	4,8	11,1	26,0	58,1
Кримська	1369,398	11,9	4,4	21,7	62,0
Південна	2549,839	23,1	13,0	29,4	34,5
Південно-Західна	2263,400	10,1	3,4	45,0	41,5
Північна	2368,775	0,2	24,0	15,9	59,9
Центральна	2425,520	1,5	4,4	41,6	52,5
Разом	23004,801	9,2	11,1	23,7	56,0

Так, відповідно до даних табл. 1, 56,0% повітряних ліній електропередач ДП «НЕК «Укренерго» станом на 01.01.2014 експлуатуються понад 40 років. Порівняно з попереднім роком ця цифра зросла на 8,5%, а порівняно зі станом на 01.01.2010 – на 18,5%, що свідчить про стрімке загострення проблеми зношування основних фондів підприємства (розраховано автором за даними [14]).

Однак дані щодо коефіцієнтів зносу та придатності (табл. 2) свідчать про в цілому задовільний стан основних фондів електричних мереж ДП «НЕК «Укренерго».

Таким чином, існує протиріччя між загальним тривалим (часто понад норму) терміном експлуатації основних засобів електричних мереж ДП «НЕК «Укренерго» та відносно невисокими значеннями коефіцієнтів їх зносу. На нашу думку, природа цього протиріччя полягає у викривленні реальних даних щодо первісної та залишкової вартості основних засобів електричних мереж ДП «НЕК «Укренерго». Зазначена проблема є типовою для українських підприємств, особливо для тих, що були засновані ще за радянських часів. Вартість основних засобів у бухгалтерських документах не відповідає їх реальній (справедливій) вартості. Справедлива вартість – сума, за якою може бути здійснено обмін активу або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами [6].

Таблиця 2

**Вартість і технічний стан основних засобів електричних мереж
ДП «НЕК «Укренерго» станом на 01.01.2014 (розраховано автором за даними [14])**

Найменування показників	ДП «НЕК «Укренерго»	у тому числі по електроенергетичних системах							
		Дніпровська	Донбаська	Західна	Кримська	Південна	Південно-Західна	Північна	Центральна
Первісна вартість основних засобів електричних мереж, млн грн	9810,2	1422,9	1285,8	1255,1	1149,0	1461,0	1059,1	574,8	1602,5
Балансова (залишкова) вартість основних засобів електричних мереж, млн грн	6192,0	690,2	728,3	698,7	840,6	1110,1	684,0	302,1	1138,0
Коефіцієнт зносу	0,369	0,515	0,434	0,443	0,268	0,240	0,354	0,474	0,290
Коефіцієнт придатності	0,631	0,485	0,566	0,557	0,732	0,760	0,646	0,526	0,710

Серед основних причин таких відхилень є:

- інфляційні процеси, особливо гіперінфляція початку 1990-х рр., при цьому темпи зростання цін на різні товари та послуги значно різнилися;
- вибір підприємствами строків та методів амортизації основних засобів, що часто не відповідають реальній динаміці їх зношування;
- низький обсяг інвестицій у розвиток підприємств, що обумовлює подальшу експлуатацію майже зношених та повністю амортизованих основних засобів;
- стрімкий розвиток науки і техніки, що призводить до скорочення терміну корисного використання окремих основних засобів через швидке моральне зношування;
- економічні, політичні, соціальні, природно-кліматичні та інші фактори, що призводять до зміни попиту на продукцію підприємств і, відповідно, впливають на ринкову ціну основних засобів, необхідних для її виробництва;
- численні переоцінки та індексації вартості основних засобів, методика проведення яких не завжди була досконалою, тощо.

Сптворена оцінка вартості основних засобів підприємства має цілу низку негативних наслідків, зокрема:

- відсутність достовірної інформації про обсяги та структуру активів підприємства;

- неможливість дати реальну оцінку технічного стану основних засобів;
- викривлення у визначенні обсягів амортизаційних відрахувань та, відповідно, собівартості продукції;
- спотворення фінансових показників діяльності підприємства;
- викривлення у визначенні бази оподаткування та величини податкових платежів.

Вказані наслідки спотвореної оцінки вартості основних засобів негативно позначаються на здатності керівництва приймати раціональні обґрунтовані рішення стосовно результатів та перспектив діяльності підприємства, призводять до зниження ефективності його функціонування, а іноді ставлять під питання навіть сам факт його існування. Особливо гострою ця проблема є для підприємств, ціни (тарифи) на продукцію яких встановлюються або контролюються державою та розраховуються за методом «витрати плюс прибуток». Адже за таких умов від розміру амортизаційних відрахувань залежить не тільки розподіл доходів на витрати та прибуток, а й безпосередній розмір цих доходів, що визначається як добуток ціни товару або послуги на обсяг її реалізації. Окрім цього, недооцінена вартість основних засобів значно обмежує та ускладнює доступ підприємства на ринки кредитних та інвестиційних ресурсів, а отже, знижує його можливості щодо розширення або модернізації.

Коригування вартості основних засобів підприємства може бути здійснене одним із двох шляхів: через індексацію або через переоцінку (дооцінку або уцінку). Перший варіант, зважаючи на методику його здійснення, дає результат, часто далекий від реальної вартості, однак отримане збільшення вартості основних засобів може бути використане у податковому обліку, а отже, дає можливість знизити величину оподаткованого прибутку та обмежити суму відповідних податкових відрахувань. Другий варіант дає набагато більш точну оцінку вартості основних засобів, хоча він теж не позбавлений певних недоліків (про них йтиметься нижче). Однак результати переоцінки не можна застосовувати в податковому обліку, вони не позначаються на розмірі оподаткованого прибутку та сумі відповідних податкових платежів [1; 2; 8; 15].

Згідно з п. 146.21 Податкового кодексу України, платники податку всіх форм власності мають право проводити переоцінку об'єктів основних засобів, застосовуючи щорічну індексацію вартості основних засобів, що амортизується, та суми накопиченої амортизації на коефіцієнт індексації, який визначається за формулою [15–16]:

$$K_i = [I_{(a-1)} - 10] : 100,$$

де $I_{(a-1)}$ – індекс інфляції року, за результатами якого проводиться індексація. Якщо значення K_i не перевищує одиниці, індексація не проводиться.

Збільшення вартості об'єктів основних засобів, що амортизуються, здійснюється станом на кінець року (дату балансу), за результатами якого проводиться переоцінка, та використовується для розрахунку амортизації з першого дня наступного року. Проведення індексації вартості основних засобів і нематеріальних активів є правом платників податків, але не їх обов'язком.

Як видно, методика не передбачає індексації за інфляції до 10% на рік. Що знижує реальні амортизаційні відрахування та унеможлиблює оновлення за їх рахунок основних засобів підприємства. Адже за щорічних темпів інфляції у 10%, ціни зростають удвічі приблизно за 7 років, втричі – за 12; за 20 років ціни збільшаться майже у 7 разів. До того ж формула орієнтується на середній рівень цін та не враховує особливостей їх динаміки щодо окремих видів основних засобів, задіяних у певних галузях та на певних територіях. Це може призвести до ще більшого розриву між первісною та відновною вартістю основних засобів.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та Методичних рекомендацій із бухгалтерського обліку основних засобів, підприємство/установа може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу [7–8].

Однак обов'язкових, чітко визначених критеріїв суттєвості не містить жоден з бухгалтерських нормативно-правових актів. Наведені в деяких з них визначення або нечіткі, або мають характер рекомендацій. Так, згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», суттєва інформація визначається як така, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності; суттєвість інформації визначається відповідним положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та керівництвом підприємства. В Методичних рекомендаціях із бухгалтерського обліку основних засобів зазначено, що порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів основних засобів може прийматися величина, що дорівнює 1% чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості [5–7]. Саме ці критерії найчастіше пропонують застосовувати при проведенні переоцінки основних засобів [1; 4, с. 42; 5].

Методика проведення переоцінки вартості основних засобів передбачає такі етапи (складено автором за [7–8]):

1. *Визначення справедливої вартості об'єкта основних засобів.* Це найбільш складний, трудомісткий етап роботи, що часто вимагає значних витрат часу та коштів. До його реалізації залучають професійних оцінювачів або органи державної влади, що отримали право на відповідну діяльність [17]. Визначена на цьому етапі справедлива вартість основних засобів визнається як їх переоцінена балансова (залишкова) вартість.

2. *Розрахунок переоцінених первісної вартості та суми зносу об'єктів.* Він здійснюється шляхом множення первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

Окремо слід зазначити, що якщо залишкова вартість об'єкта основних засобів дорівнює нулю, то його переоцінена залишкова вартість визначається додаванням справедливої вартості цього об'єкта до його первісної (переоціненої) вартості без зміни суми зносу об'єкта. При цьому для таких об'єктів, що продовжують використовуватися, обов'язково визначається ліквідаційна вартість.

3. Внесення змін у відповідні бухгалтерські документи, коригування розмірів активів та пасивів підприємства. Так, сума дооцінки (уцінки) вартості і зносу об'єкта основних засобів визначається як різниця цих показників до і після застосування індексу переоцінки. Різниця між сумою дооцінки вартості і сумою дооцінки зносу основних засобів зараховується на збільшення додаткового капіталу, а різниця між сумою уцінки вартості і сумою уцінки зносу включається до складу витрат.

Як видно з наведеної методики, переоцінка вартості основних засобів підприємства дозволяє отримати досить точну оцінку балансової (залишкової) вартості. При цьому визначення величини переоцінених первісної (повної) вартості та суми зносу (амортизації) залишаються неточними, приблизними, орієнтовними та можуть суттєво відрізнятись від справедливого значення. Окрім цього, іноді проведення переоцінки вартості основних засобів тільки віддаляє визначені у бухгалтерських документах розміри первісної (повної) вартості та суми зносу від їх реальних розмірів. Це призводить до неможливості адекватної оцінки технічного стану основних засобів підприємства на основі використання таких класичних показників економічного аналізу, як коефіцієнт зносу та коефіцієнт придатності.

Певною мірою розв'язати цю проблему можна через удосконалення науково-практичних підходів до переоцінки первісної вартості та зносу шляхом здійснення експертної оцінки не тільки справедливої вартості, а й тривалості терміну додаткової експлуатації основних засобів. У цьому випадку переоцінка здійснюється у три етапи:

1. Експертна оцінка очікуваної тривалості терміну додаткової експлуатації основного засобу (паралельно з визначенням його справедливої вартості) – кількості років, протягом яких основний засіб додатково може перебувати у корисному використанні. Цей етап є найбільш складним та відповідальним. Найбільш суттєвий недолік цієї методики полягає саме в принциповій неможливості точно передбачити тривалість цього терміну.

2. Розрахунок коефіцієнтів зносу та придатності за формулами: коефіцієнт зносу (k_z):

$$k_z = \frac{t_{\text{відпрацьований}}}{t_{\text{відпрацьований}} + t_{\text{додатковий}}},$$

коефіцієнт придатності (k_n):

$$k_n = \frac{t_{\text{додатковий}}}{t_{\text{відпрацьований}} + t_{\text{додатковий}}} = 1 - k_z,$$

де $t_{\text{відпрацьований}}$ – кількість років, вже відпрацьованих основним засобом на підприємстві з початку його корисного використання;

$t_{\text{додатковий}}$ – очікувана кількість років майбутнього корисного використання основного засобу.

3. Розрахунок переоцінених первісної вартості та суми зносу об'єктів основних засобів підприємства за формулами:

переоцінена первісна вартість основних засобів ($OZ_{n_переоцінена}$):

$$OZ_{n_переоцінена} = \frac{OZ_{з_переоцінена}}{k_n}$$

де $OZ_{з_переоцінена}$ – справедлива (переоцінена балансова (залишкова) вартість основних засобів;

переоцінений знос основних засобів ($Z_{н_переоцінений}$):

$$Z_{н_переоцінений} = OZ_{n_переоцінена} * k_z = OZ_{n_переоцінена} - OZ_{з_переоцінена}$$

Недоліком цього підходу є неточність оцінок очікуваної тривалості терміну додаткової експлуатації основного засобу. Однак її використання дозволить отримати більш точну та адекватну оцінку переоцінених первісної вартості та зносу, аніж та, що запропонована у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та Методичних рекомендаціях із бухгалтерського обліку основних засобів.

Таким чином, проведення індексації або перерахунку балансової (залишкової) вартості основних засобів за методиками, передбаченими українським законодавством, не дозволяє повною мірою позбутися всіх негативних наслідків викривлення даних щодо вартості основних засобів підприємства, перелічених вище. Тим не менше, проведення індексації дозволяє зменшити розміри сплачуваного підприємством податку на прибуток. Здійснення перерахунку вартості основних засобів позитивно позначається на спроможності керівників підприємства мати достовірну інформацію про обсяги та структуру активів підприємства; розміри амортизаційних відрахувань та собівартості продукції; фінансові показники діяльності підприємства. Якщо ж у процесі переоцінки основних засобів визначити очікуваний термін їх додаткової експлуатації та на основі цих даних відповідно до запропонованих автором науково-практичних підходів здійснити переоцінку вартості первісної вартості основних засобів та суми їх зносу, то рівень достовірності отриманих таким шляхом даних значно підвищиться, що позитивно позначиться на здатності керівника приймати раціональні, обґрунтовані рішення.

Окрім того, що проведення перерахунку вартості основних засобів позитивно позначається на якості управлінських рішень, його результати мають важливе значення при здійсненні операцій цивільно-правового характеру з майном підприємства (таких як застава, відчуження, передавання в оренду, визначення або виділення часток у спільному майні), у випадках реорганізації підприємства (зміна форми власності, злиття, приєднання, поділ тощо), при залученні кредитних або інвестиційних ресурсів та ін. Багато українських державних та комунальних підприємств здійснюють переоцінку вартості основних засобів саме з метою залучення кредитних ресурсів від міжнародних фінансових організацій [3, с. 149].

З огляду на вищесказане, переоцінка вартості основних засобів для ДП «НЕК «Укренерго» є необхідною, адже приведе до покращання поточного фінансового стану підприємства та сприятиме забезпеченню його стабільної, надійної роботи в майбутньому (механізм впливу наведено на рис. 1).

Вагомі позитивні наслідки переоцінки вартості основних засобів для ДП «НЕК «Укренерго» доводять важливість та необхідність її здійснення. У цьому контексті важливо зазначити, що статтею 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» визначено перелік випадків, в яких проведення оцінки майна є обов'язковим. Одним із таких випадків є корпоративізація – створення підприємств (господарських товариств) на базі державного майна або майна у комунальній власності [17].

Рис. 1. Вплив переоцінки вартості основних засобів на поточні та майбутні результати роботи ДП «НЕК «Укренерго» (розроблено автором)

Таким чином, здійснення корпоративізації обумовить реалізацію всіх позитивних ефектів переоцінки вартості основних засобів підприємства, наведених на рис. 1.

Висновки. При оцінці технічного стану основних засобів ДП «НЕК «Укренерго» було виявлено суттєве протиріччя між загальним тривалим (часто понад норму) терміном експлуатації основних засобів та відносно невисокими значеннями коефіцієнтів їх зносу. Природа цього протиріччя полягає у викривленні реальних даних щодо первісної та залишкової вартості основних засобів підприємства, тобто їх вартість у бухгалтерських документах не відповідає їх реальній (справедливій) вартості.

Спотоворена оцінка вартості основних засобів підприємства має цілу низку негативних наслідків, які призводять до зниження ефективності його функціонування, а іноді ставлять під питання навіть сам факт його існування.

Відповідно до норм українського законодавства, коригування вартості основних засобів підприємства може бути здійснене одним із двох способів: через індексацію або через переоцінку (дооцінку або уцінку). Проведений в роботі критичний аналіз зазначених способів дозволив визначити переваги і недоліки кожного з них та обґрунтувати нові науково-практичні підходи до переоцінки первісної вартості та зносу основних засобів підприємства з урахуванням очікуваної тривалості терміну їх додаткової експлуатації. Використання цих підходів не тільки позитивно позначиться на здатності керівника приймати раціональні, обґрунтовані рішення, а й сприятиме покращанню поточного фінансового стану підприємства та забезпеченню його стабільної, надійної роботи в майбутньому.

У подальших дослідженнях особливу увагу буде приділено обґрунтуванню впливу технічного стану основних засобів на ефективність використання трудових ресурсів ДП «НЕК «Укренерго», а також на його фінансовий стан та інвестиційний потенціал.

Список використаних джерел

1. Бондар Р.В. Особливості проведення переоцінки основних фондів господарських товариств [Електронний ресурс] / Р.В. Бондар. – Режим доступу: <http://bnc.in.ua/korporativne-pravo/osoblivosti-provedennya-pereotsinki-osnovnich-fondiv-gospodarskich-tovaristv/>
2. Завгороднєв В. Переоцінка та індексація основних фондів [Електронний ресурс] / В. Завгороднєв // Вісник податкової служби України. – 2008. – № 17. – Режим доступу: http://consultant.parus.ua/_advice_view.asp?rx=04PTX5674fdb0f41d6cc7c6a73314b0d8945
3. Озеран А.В. Переоцінка основних засобів підприємств житлово-комунального господарства та її вплив на достовірність фінансової звітності [Електронний ресурс] / А.В. Озеран, Н.М. Озеран // Вісник ДЖТУ. – 2010. – № 4 (54). – С. 144–152. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/894/1/30.pdf>
4. Підлесецький Г.М. Удосконалення переоцінки основних засобів аграрного сектору в системі їх відтворення [Електронний ресурс] / Г.М. Підлесецький, М.М. Могилова // Економіка АПК. – 2012. – № 12. –

С. 41–47. – Режим доступу: http://eapk.org.ua/sites/default/files/eapk_files/2010/2010_12/10_12_10.pdf

5. Ткач Н.О. Переоцінка основних засобів: нюанси обліку [Електронний ресурс] / Н.О. Ткач // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2012. – № 2 (58). – Режим доступу: <http://old.nuwm.rv.ua/metods/asp/vd1/Ve5828.pdf>

6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» від 07.07.1999 № 163 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>

7. Методичні рекомендації із бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.09.03 р. № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MF03270.html

8. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/conv>

9. Брехт А.А. Перспективные направления развития магистральных электросетей / А.А. Брехт // Электрические сети и системы. – № 1. – 2013. – С. 8–10.

10. ГП Национальная энергетическая компания Укрэнерго: традиции профессионализма и надежности [Электронный ресурс]. – К.: NELSON.ua, 2013. – Режим доступа: <http://www.cigre.org.ua/files/ips2013.pdf>

11. Електроенергетика України: стан і тенденції розвитку [Електронний ресурс] // Національна безпека і оборона. – № 6. – 2012. – С. 2–42. – Режим доступу: http://razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD135_ukr.pdf

12. Енергетична стратегія України на період до 2030 р., схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358>

13. Семенко В.Д. Краткие размышления о состоянии и перспективе развития основных электрических сетей Украины [Электронный ресурс] / В.Д. Семенко. – Режим доступа: <http://www.energobud.com.ua/ru/konferentsii/10-tretja-mezhdunarodnaja-konferentsija-mgs/63-kratkie-razmyshlenija-o-sostojanii-i-perspektive-razvitija-osnovnyh-elektricheskikh-setej-ukrainy>

14. Звіт ДП «НЕК «Укрэнерго» про результати діяльності за 2013 р. – К.: ДП «НЕК «Укрэнерго», 2014. – 698 с.

15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

16. Фомичев А. Индексация основных средств: новые методы налогообложения для выполнения показателей при проверке [Электронный ресурс] / А. Фомичев // Бухгалтер 911. – 2014. – Режим доступа: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=107208>

Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. № 2658-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2658->

References

1. Bondar, R.V. *Osoblyvosti provedennia pereotsinky osnovnykh fondiv hospodars'kykh tovarystv* [Features of carrying out of revaluation of fixed assets of business entities]. Available at: <http://bnc.in.ua/korporativne-pravo/osoblyvosti-provedennya-pereotsynki-osnovnich-fondiv-gospodarskich-tovarystv/> (Accessed 3 March 2015).

2. Zavorodniev, V. (2008). *Pereotsinka ta indeksatsiia osnovnykh fondiv* [Revaluation and indexation of fixed assets]. *Visnyk podatkovoï sluzhby Ukrainy* [Bulletin of the tax service of Ukraine], no 17. Available at: http://consultant.parus.ua/_advice_view.asp?rx=04PTX5674fdb0f41d6cc7c6a73314b0d8945 (Accessed 3 March 2015).

3. Ozeran, A.V. (2010). *Pereotsinka osnovnykh zasobiv pidpriemstv zhytlovo-komunal'noho hospodarstva ta ii vplyv na dostovirnist' finansovoi zvitnosti* [Revaluation of fixed assets of enterprises of housing and communal economy and its impact on the reliability of financial reporting]. *Visnyk DZhtU* [Bulletin of the ZhSTU], no 4 (54), pp. 144-152. Available at: <http://eztuir.ztu.edu.ua/894/1/30.pdf> (Accessed 3 March 2015).

4. Pidlesets'kyj, H.M. (2012). *Udoskonalennia pereotsinky osnovnykh zasobiv ahrarnoho sektoru v systemi ikh vidtvorennia* [Improving the revaluation of fixed assets of the agricultural sector in the system of reproduction]. *Ekonomika APK* [Economy of AIC], no 12, pp. 41-47. Available at: http://eapk.org.ua/sites/default/files/eapk_files/2010/2010_12/10_12_10.pdf (Accessed 3 March 2015).

5. Tkach, N.О. (2012). *Pereotsinka osnovnykh zasobiv: niuansy obliku* [Revaluation of fixed assets: the nuances of accounting]. *Visnyk Natsional'noho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia* [Bulletin of National University of water management and nature resources use], no 2 (58). Available at: <http://old.nuwm.rv.ua/methods/asp/vd1/Ve5828.pdf> (Accessed 3 March 2015).

6. The Ministry of Finance of Ukraine (1999) "On approval of the Regulations (standard) accounting 19, "Business combinations"". Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99> (Accessed 3 March 2015).

7. The Ministry of Finance of Ukraine (2003), Methodical recommendations for accounting of fixed assets. Available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF03270.html (Accessed 3 March 2015).

8. The Ministry of Finance of Ukraine (2000), "On approval of the Regulations (standard) accounting 7 "Fixed assets"". Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/conv> (Accessed 3 March 2015).

9. Breht, A.A. (2013). *Perspektivnye napravlenija razvitija magistral'nyh jelektrosetej* [Perspective directions of development of the main grid]. *Jeletricheskie seti i sistemy* [Electrical networks and systems], no 1, pp. 8-10.

10. *GP Nacional'naja jenergeticheskaja kompanija Ukrjenergo: tradicii professionalizma i nadezhnosti* (2013) [National energy company Ukrenergo: traditions of professionalism and reliability]. Kyiv, NELSON.ua. Available at: <http://www.cigre.org.ua/files/ips2013.pdf> (Accessed 3 March 2015).

11. *Elektroenerhetyka Ukrainy: stan i tendentsii rozvytku* (2012) [Electric power industry of Ukraine: state and development trends]. *Natsional'na bezpeka i oborona* [National security and defence], no 6, pp, 2-42. Available at: http://razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD135_ukr.pdf (Accessed 3 March 2015).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2013), The energy strategy of Ukraine till 2030. Available at: <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358> (Accessed 3 March 2015).

13. Semenکو, V.D. *Kratkie razmyshlenija o sostojanii i perspektive razvitija osnovnyh jelektricheskikh setej Ukrainy* [Brief reflections on the state and prospects of development of the main power networks of Ukraine]. Available at: <http://www.energobud.com.ua/ru/konferentsii/10-tretja-mezhdunarodnaja-konferentsija-mgs/63-kratkie-razmyshlenija-o-sostojanii-i-perspektive-razvitija-osnovnyh-elektricheskikh-setej-ukrainy> (Accessed 3 March 2015).

14. SE "NEC "Ukrenerho"" (2014), The report about results of activity for 2013. Kyiv: SE "NEC "Ukrenerho"", 698 p.

15. Tax code of Ukraine (2010). Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 3 March 2015).

16. Fomichev, A. (2014). *Indeksacija osnovnyh sredstv: novye metody nalogovikov dlja vypolnenija pokazatelej pri proverke* [Indexation of fixed assets: new methods of tax specialists to perform when checking indicators]. *Buhgalter 911* [Accountant 911]. Available at: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=107208> (Accessed 3 March 2015).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine "On the assessment of property, property rights and professional valuation activities in Ukraine". Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (Accessed 3 March 2015).

В работе доказано существование искажения реальных данных относительно первоначальной и остаточной стоимости основных средств ГП «НЭК «Укрэнерго»; исследованы последствия такого искажения, аргументирована необходимость корректировки стоимости основных средств; обоснованы новые научно-практические подходы к переоценке первоначальной стоимости и износа основных средств; исследовано положительное влияние перерасчета стоимости основных средств на финансовое состояние и инвестиционный потенциал предприятия.

Ключевые слова: ГП «НЭК «Укрэнерго», стоимость основных средств, срок дополнительной эксплуатации, переоценка, индексация.

The presence of deformation of real data on fixed assets initial and residual value on the SE «NPC «Ukrenergo» is demonstrated in the article; the consequences of such deformation are investigated, necessity of fixed assets value correction is argued; the new scientific and practical approaches to the revaluation of the fixed assets initial value and wear are grounded; the positive impact of fixed assets value revaluation on the company financial state and investment potential is studied.

Key words: SE «NPC «Ukrenergo», value of fixed assets, additional operation time, revaluation, indexation.

Одержано 9.02.2015.